

Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamise tegevuskavade elluviimise ja täitmise hindamise ning kodanikuühiskonna ja riigi koostöö arendamise Valitsuskomisjoni istungi protokoll

Siseministeerium, Pikk tn 61
25.mai. 2009 kl 9.30-11.00
Juhatas: Siim-Valmar Kiisler
Protokollis: Marion Bobkov

16.06. 2009.a nr 12.1-4-4/357

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed:

Siim Kiisler Siseministeeriumist, Urmo Kübar Eesti Mittetulundusühingute- ja Sihtasutuste Liidu esindaja, Maris Jõgeva Avatud Eesti Fondist (Mall Hellami asendusliige), Katrin Uudeküll Eesti Külaliikumise "Kodukant", Helve Luik Eesti Puuetega Inimeste Kojast, regionaalministri nõunik Avo Üprus, rahvastiku- ja regionaalala aseksantsler Karl Laas Siseministeeriumist, Anne Kivimäe Haridus- ja Teadusministeeriumist (Janar Holm'i asendusliige), Moonika Mällo Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist (Marika Priske asendusliige), Reelika Väljaru (Tea Varraku asendusliige) Rahandusministeeriumist, Üleri Alamets Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest, Tanel Mätlik Integratsiooni Sihtasutusest.

Kutsutud:

Tuulike Mänd Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskusest, Tarmo Lai Siseministeeriumist, Ilmo Au Siseministeeriumist, Johann-Christian Pöder Justiitsministeeriumist, Epp Reedik Eesti Noorsootöö Keskusest, Merle Piho, TLÜ magistrand, Agu Laius Kodanikuühiskonna Sihtkapitalist, Alari Rammo Eesti Mittetulundusühingute- ja Sihtasutuste Liidust, Ruudi Leinus Eesti Kirikute Nõukogust, Merle Piho magistrant, Külli Vollmer Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutusest, Marion Bobkov Siseministeeriumist, Aveli Ainsalu Siseministeeriumist.

Puudusid: Harri Taliga Eesti Ametiühingute Keskkliidust, Ago Tuuling Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioonist, Maimu Berg Eesti Kirjanike Liidust, Toomas Tõnise Eesti Olümpiakomiteest, Allan Päll Eesti Üliõpilaskondade Liidust, Siim Sukles Kultuuriministeeriumist, Marelle Erlenheim Sotsiaalministeeriumist, Urmas Reinsalu Riigikogu liige, kodanikuühiskonna arengu toetusgrupi esimees.

Märkus: mitteosalemisest teatas Ivo Eesmaa Eesti Vabahariduse Liidust

Päevakord

- 9.30-10.00 Kodanikualgatuse toetamise arengukava 2007-2010 2008. a rakendusplaani täitmise aruande heakskiitmine. KATA 2009. aasta rakendusplaan: EKAK indikaatorite väljatöötamine, kodanikuühiskonna valdkondliku arengukava 2011-2014 lähteülesande koostamine.
- 10.00-10.45 Vabatahtliku tegevuse (VT) arendamisest Eestis. Vabatahtlike kaasamine ja rakendamine ministeeriumide haldusalas. Saavutused ja koostööväljakutsed järgneva arenguperioodiks. VT tegevuse arendamise ühendpoliitika ettepanekute tutvustamine.
- 10.45-11.00 Muu infovahetus (rahastamise korrastamise kontseptsiooni rakendusprogrammi töögrupi liikmete nimetamine jms)

1.1 Kodanikualgatuse toetamise arengukava 2007-2010 2008. a rakendusplaani täitmise aruanne (Aveli Ainsalu ülevaade, ettekande slaidid lisatud)

Otsustati: KATA 2008. aasta rakendusplaani täitmise aruanne kiita heaks.

1.2 KATA 2009. aasta rakenduslaan: EKAK indikaatorite väljatöötamine, kodanikuühiskonna valdkondliku arengukava 2011-2014 lähteülesande koostamine

(Marion Bobkov)

Siseministeeriumi poolt moodustatud ekspertgrupi koosseis ja tegevuskava EKAK indikaatorite (kodanikuühiskonna arengu pikaajaliste mõjuindikaatorite) väljatöötamiseks ja kodanikuühiskonna valdkondliku arengukava 2011-2014 lähteülesande koostamiseks on edastatud ühiskomisjonile 24.04.2009 e-kirjaga (protokoll lisa 4). Selgituseks. Ekspertgrupi tegevus on kooskõlas Justiitsministeeriumi poolt väljatöötatava õigusaktide mõjude hindamise rakendussüsteemi ning Riigikantselei kavandatava strateegiate mõjuanalüüsi süsteemiga. EKAK indikaatorid kui kodanikuühiskonna arengu horisontaalset mõju kirjeldavad näitajad puudutavad ministeeriumide valdkondlike poliitikate kavandamist ja elluviimise mõjuhindamist. Eesmärk toetada Siseministeeriumi jt ministeeriumide ametnike asjakohaste valikute tegemisel kodanikuühiskonna arenguid kirjeldavate asjakohaste näitajate valikuks.

Otsustati: Siseministeerium esitab järgmisele ühiskomisjoni istungile ekspertgrupi töö ülevaate indikaatorite väljatöötamisest koost raportiga töö tulemustest tehes põhjendatud ettepanekud indikaatorite heakskiitmiseks.

2. Vabatahtliku tegevuse arendamisest Eestis.

Marion Bobkov, Tuulike Mänd (ettekande slaidid lisatud)

Koosolekut ettevalmistavas protsessis koondas Siseministeerium asjaomaste ministeeriumide ülevaated haldusalade vastavast tegevusest, peamistest probleemidest ja ootustest seoses vabatahtlike kaasamise ja VT tegevuse korraldamisega, ministeeriumi huvide kirjelduse ja VT tegevuse arendamise koostööpoliitika ettepanekud. Tutvustuse eesmärgiks on algetada vabatahtliku tegevuse arendamise ühendpoliitika väljatöötamine, mis hõlmab valitsusasutuste vahelist ning valitsusasutuste ja ühenduste vahelist koordineeritud koostööd valdkonnas. Ettevalmistava töögrupi nimekiri lisatud (lisa 1).

Arutelu.

Tuulike Mänd: peamiseks seadusandlikuks probleemiks on vabatahtliku tegevuse legaalseaduse puudumine. Mõnedes valdkondades, näiteks ohvriabi vabatahtlike või vanglates tegutsevate vabatahtlike jaoks on regulatsioonid olemas, kuid need ei laiene vabatahtlikule tegevusele üldiselt.

Ühenduste ja vabatahtlike vaheliste suhete puhul on kaks olulist küsimust. Esiteks, millise lepingu saavad ühendused vabatahtlikega sõlmida. Juristi hinnangul sisaldavad kõik olemasolevad lepinguliigid tasulisuse nõuet – töö teostajale tuleb tasu maksta. Teiseks, valitseb segadus vabatahtlike tegevusega seotud kulude katmises. Võibolla polegi selles osas tarvis seadusi muuta, kuid tuleb luua suurem selgus ja ühendusi paremini teavitada.

Agu Laius: vabatahtlikku tegevust (VT) arvestatakse omafinantseeringuna ning sellest tulenevad probleemid: mis ikkagi on VT, mis on muu? Kas korraldamine on VT tegevus? Juhatus? Komisjon? Ümarlaud? Viimane hõlmab ka kasu enda organisatsioonile

Tuulike Mänd vajab arutamist nii ühendustega kui ministeeriumidega ühtse kokkuleppe saavutamiseks.

Maris Jõgeva: teen ettepaneku volitada Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kutsuma kokku mittetulundusühenduste rahastajaid koondava töögrupi, mille eesmärk on ühtlustada reeglid

vabatahtliku tegevuse kui mitterahalise panuse arvestamisel projektide kaasfinantseeringuna. Ühtlustatud põhimõtted koondatakse ning esitatakse soovitusena Ühiskomisjonile arutamiseks ja heakskiitmiseks.

Koostöö väljakutsed ministeeriumidele. Ülevaate peamistest vajadustest (Marion ja näidete esitajad) VT tegevuse toimivuse eeldused – koordineerimine – informeerimine - motiveerimine – kompenseerimine: millisest süsteemist räägime? VT kokkuhoiupoliitikas - VT tegevusega kaasnevad kasud ja mõjud päästepoliitikale, haiglate süsteemile, töötutele?

Merle Piho (vt memo): lühiülevaade magistr töö järeldustest, et Eestis on suur hulk eakaid ning võimalus olla aktiivne on kasulik ka eakale. Valdkonnaulene lähenemine on oluline ning vajalik on ministeeriumide juures VT tegevuse koordineerimine (oluline kontaktisik nt ministri nõunik).

Marion Bobkov: miks eriseadustega (nt päästeseadus) motiveerimine ei ole nii hea lahendus kui on nt väärtuspõhine lähenemine?

Tarmo Lai (vt memo): Päästeteenistuse seadusest tuleneb võimalus sõlmida leping...

Probleem, et VT motivatsioon madal ennetustööks ning suuri raskusi on inimeste leidmisega äärealadel, kus vabatahtlik päästeteenistus on kõige olulisem.

Marion Bobkov: sihiks peaks olema teha senisest paremini koostööd VT tegevusega seotud kulude planeerimisel, ettepanek ministeeriumidele konsolideeritud eelarvestamiseks (nt keskne koolitus, info, nõustamine, sh ka küsimus ühe valitsusvälise partneri kui keskse VT tegevuse arendamise kompetentsikeskuse ühisest toetamisest), ministeeriumide ühine vajadus valdkondlike tegevuste eelarvestamisel on õigeaegne ja asjakohane info VT tegevusega seotud kulude planeerimiseks.

Johann-Christian Pöder (vt memo): ministeeriumide esindajatest tööühendas jäi kõlama mõte, et koolitus, motiveerimine võiks olla ministeeriumidel ühtsel alusel; JuMis valdkondade rahastamine (VT pass) -> erinevad ministeeriumid võiksid plaanidesse võtta.

Urmo Kübar: Kas vabatahtliku tegevuse hea tava võiks olla vormilt sarnane teiste head tavade (kaasamise-, rahastamise-, teenuste delegeerimise) dokumentidele?

Tuulike Mänd: Algselt väljatöötatud dokumenti konsulteerides oleme jõudnud järeldusele, et peamine info peaks olema võimalikult kompaktne nii sisult kui mahult. VT heal taval on olemas nii ühele leheküljele mahtuv kokkuvõtlik tekst kui pikema lahtikirjutusega variant. Konsulteerimiseks ministeeriumidega on kavatsus VT tegevuse heale tavale lisada seletuskiri.

Tuulike Mänd: lisainfoks, et Euroopa Komisjoni koostab Euroopa Parlamendile taotlust 2011 aasta tähistamiseks Euroopa vabatahtliku tegevuse aastana. 2010 eraldatakse liikmesriikidele 2 miljonit EUR ettevalmistusteks ning 2011 6 miljonit EUR aasta tähistamiseks, mis jagatakse 27 liikmesriigi vahel. Iga liikmesriik ise otsustab, milline valitsusasutus aasta tegevusi koordineerib ja millise valitsusvälise organisatsiooni partneriks peamiseks partneriks kaasab. Ministeeriumide vahendite, vastavate tegevuste ja koostöö planeerimisega peaks hakkama varakult tegelema.

Anne Kivimäe: VT passi rakendamisel on oluline võtta arvesse varasemaid arendusi valdkonnas. Euroopa kutsequalifikatsiooni süsteemiga seonduvad Europass, Noortepass, Keeltepass. Lisaks olemas kavatsus töötada välja nn mitteformaalse õppimise pass. VT passi väljatöötamisel on oluline tagada sama lähtealus ning ühildatavus olemasolevate passide, jt VÕTA¹ süsteemidega.

Siim Kiisler: ettepanek asjaomastele ministeeriumidele, et analoogselt kaasamiskoordinaatoritega tuleks nimetada ka vabatahtliku tegevuse koordineerimisega enim kokkupuutuvatest ametnikest ministeeriumis koostööpartner Siseministeeriumile VT tegevuse koordinaatori näol.

Urmo Kübar: küsimus, kas ja kui otstarbekas on 3 eraldiseisva koordinaatori (kaasamine, rahastamine ja vabatahtlik tegevus) nimetamine või langevad need rollid ühes isikus kokku?

Anne Kivimäe: ettepanek jätta VT tegevuse koostöö küsimused uue KATA väljatöötamise osaks.

Otsustati:

1. Kodanikuühiskonna valdkondliku arengukava 2011-2014 koostamise lähteülesande kirjalikke ettepanekuid Siseministeeriumile ja ühiskomisjonile arengukava väljatöötamiseks

¹ VÕTA – varasemate õpingute ja töökogemustega arvestamine

esitavad ühendused protokollis saamisest 2 nädala jooksul. Arengukava väljatöötamise ettepaneku koos lähteülesandega arengukava koostamiseks 2010. a esitab regionalminister Vabariigi Valitsusele 1. nov.2009.

2. Suunata vabatahtliku tegevuse hea tava dokument koos seletuskirjaga asjaomastele ministriumidele ametlikule kooskõlastamisele ettepanekute koondamiseks;
3. Suunata vabatahtlike passi kavand asjaomastele ministriumidele ettepanekute koondamiseks;
4. Moodustada ühiskomisjoni juurde vabatahtliku tegevuse ajutine töögrupp, et töötada välja ühtne arusaam vabatahtliku töö arvestamisest (sh projektide omafinantseeringuna);
5. Teha ettepanek asjaomastele ministriumidele vabatahtliku tegevuse koordinaatori nimetamiseks (ministriumidele saadetakse arvamuse avaldamiseks vajadus ja võimalus nimetada vabatahtliku tegevuse koordinaator ning kui selle vajadust nähakse, siis kas koos või eraldi nt kaasamise koordinaatoriga, nimetamiseks.)
6. Teavitada asjaomaseid ministriume Euroopa Komisjoni kavatsusest 2011. aasta kui Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta tähistamisest liikmesriikides.

3. Muu infovahetus

EKAK ühiskomisjoni kodanikeühenduste esindajateks rahastamise korrastamise kontseptsiooni rakendusprogrammi väljatöötamise töögrupis esitati:

1. EMSL esindaja
2. EVHL juhatuse liige Tiina Jääger
3. AEF esindaja
4. tööandjate poolelt EVEA esindaja Kaupo Reede

Helve Luik: milline on ühiskomisjoniedaspidine roll rahastamise kontseptsiooni suhtes?

Marion Bobkov: ühiskomisjoni liikmed esitasid oma kandidaadid töögruppi (koostöö ja järelevalve), rakendusprogramm esitatakse heakskiitmiseks ühiskomisjonile.

Urmo Kübar: soovin lõpetuseks rõhutada EKAKi rakendusüksuste loomise vajalikkust, millel oleks ressursid ja selge vastutus EKAKi tegevuste elluviimise eest.

Otsustati:

1. Kinnitada rakendusprogrammi töögrupi koosseisu nimetatud ühenduste esindajad.
2. Ühiskomisjoni järgmine koosolek planeerida „Kodanikeühenduste riigieelarvelise rahastamise korrastamise kontseptsiooni rakendusprogrammi“ eelnõu valmimise (30.06.09) järgselt, eesmärk otsustada programmi heakskiitmine rahastamisaotluse esitamiseks Riigikantseleile.

Siim Kiisler

Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Marion Bobkov

Protokollija

(allkirjastatud digitaalselt)

PROTOKOLLILE LISATUD MATERJALID (kättesaadavad Siseministeeriumi kodanikuühiskonna veebileheküljel)

1. LISA 1: Aveli Ainsalu PP ettekanne
2. LISA 2: 2.1 Eelnõu „Kodanikualgatuse toetamise arengukava (2007-2010) 2008. aasta rakendusplaani täitmise aruanne“; 2.2 Eelnõu seletuskiri

3. LISA 3: EKAK indikaatorite väljatöötamise ning uue valdkondliku arengukava lähteülesande koostamise ekspertgrupi nimekiri koos tegevuskavaga (eelinfo edastatud ühiskomisjonile 24.04.2009 e-kirjaga)
4. LISA 4: Marion Bobkovi ja Tuulike Männi PP ettekanne vabatahtliku tegevuse arendamisest Eestis.
5. LISA 5: Asjaomaste ministriumide memod, ühendpoliitika ministriumide seisukohtade ja ettepanekute koondamine. Töögrupi koosseis.
6. LISA 6: 6.1 Vabatahtliku tegevuse hea tava lühike versioon; 6.2 täisversioon
7. LISA 7: Vabatahtliku pass